Mittlandsgårdens Hållbarhetsarbete

Under 2023 startade vi arbetet med att göra en skriftlig miljöpolicy och sätta upp mätbara mål för vår verksamhet. Hittills har det mesta funnits i våra huvuden.

Målet med att göra det skriftligt är att det ska bli mer tydligt för oss själva att vårt arbete går framåt. Likaså att det blir mer tydligt för våra medarbetare. Och slutligen för att du som kund ska se hur vi arbetar i vår verksamhet.

Vi följer lagstiftningen för företag inom lantbruksbranschen. Att ha friska djur och grönsaker är viktigt för oss för att vi ska kunna producera säkra livsmedelsprodukter till dig. För både oss och våra medarbetare är det viktigt med en säker arbetsmiljö utan giftiga eller miljöfarliga ämnen.

Hållbarhet omfattar så mycket mer än bara miljön runt om oss. Det handlar också om att vi som företag på landsbygden ska kunna leva på vår verksamhet. För våra samarbeten väljer vi små familjeföretag på Öland och i Kalmar för en levande landsbygd. Våra anställda bor på Öland, eller Kalmar och vi anställer på helår eller under vintersäsongen, samt skolungdomar under sommarlovet.

Har du några frågor är du varmt välkommen att skriva, ringa eller besöka oss.

Välkommen att följa vårt hållbarhetsarbete.

April 2026, Magnus och Caroline Landtmanson

Vår hållbarhetspolicy

Miljömässig hållbarhet	Vi strävar efter att våra avtyck ska bli så små som möjligt.
	Vi arbetar aktivt för bevarande och förstärkande av biologisk mångfald, tex genom att restaurera och hävda naturbetesmarker
	Vi arbetar aktivt för bevarande och förstärkande av kulturmiljöer, t ex genom att ta fram kulturelement, odla kulturgrödor
	Vi lär oss/lär ut traditionella hantverksmetoder
	Vi erbjuder en lugn-och-ro-plats med möjlighet till nära kontakt med djur och natur
Ekonomisk hållbarhet	Verksamheten ska gå med vinst och ha en buffert för oförutsedda händelser
	Vi väljer lokala hantverkare/entreprenörer/leverantörer i första hand
	Vi väljer svenska leverantörer i när det inte finns leverantörer i närområdet
	Vi stöttar lokalt föreningsliv
	Vi är mångbrukare med flera olika verksamhetsgrenar/inkomstkällor för ekonomisk trygghet vid oförutsedda händelser
Social hållbarhet	Hos oss är alla välkomna
	Vi verkar för jämställdhet och alla människors lika värde
	Vi erbjuder arbete till personer som står långt från arbetsmarknaden
	Vi arbetar för integration
	Vi arbetar för en levande landsbygd
	Vi är med i lokala nätverk
	Vi erbjuder en plats för inspiration och utbyte av erfarenheter
Kropp	Vi erbjuder hållbara råvaror utan gifter och handelsgödsel
	Vi erbjuder mathantverksmässigt förädlade produkter, fria från syntetiska färg- och smakämnen och enbart naturliga konserveringsmedel
	Vi erbjuder naturvandringar
Sinne	Vi erbjuder en plats för inspiration och utbyte av erfarenheter
	Vi erbjuder en plats som stimulerar kreativt skapande
	Vi erbjuder möjlighet till ökad medvetenhet och lärande
	Vi erbjuder aktiviteter för sinnliga upplevelser
Själ	Vi erbjuder en välkomnande, trygg och harmonisk miljö
	Vi erbjuder en lugn-och-ro-plats
	Vi erbjuder möjlighet till ökad medvetenhet
	Vi erbjuder aktiviteter för välmående i själen

Produkter i gårdsbutiken

Egna produkter	Fårskinn från egna får ochlamm
	Skinnhantverk - egentillverkat på plats i gårdsbutiken av egen personal.
	Ullhantverk - egentillverkat på plats i gårdsbutiken av egen personal
	Mångfaldshonung från egna bigårdar
	Fruset lamm- och fårkött samt korvar och vid vissa tider på året även rökt kött från våra egna djur. Alla får och lamm slaktas och styckas på Västerslätsgårdsbutik. De tillverkar även korvar
	Mångfald av egenodlade tomater och vitlök
	Egenodlade grönsaker, kulturgrönsaker och moderna sorter som sötpotatis
Unika samarbeten	Kalm Taste i Kastlösa. Unika oljor som tillverkas endast för försäljning i Mittlandsgårdens gårdsbutik.
	Yngdéns. Knäckisar med unik smaksättning som endast säljs i Mittlandsgårdens gårdsbutik
	Cina´s verksta' - unika keramikmuggar och bi-barer som endast säljs i Mittlandsgårdens gårdsbutik
Andras produkter	Svampfarm Öland - torkad svamp
	Grain Heaven - granola, crackers
	Gullegårdens Glutenfria bageri - fryst glutenfritt matbröd och kakor
	Ölands frukt - Äppelmust, solrosolja och Citrongul Ölandsböna
	Ottoglass - pinnglass
Mål för 2026	Hitta fler samarbeten med öländska producenter

Återförsäljare

	våra produkter säljs hos andra
Station Linné	Lammskinn, honung och hantverk
Eketorps Borg	Lammskinn, honung och hantverk
Skansen Hotell	Rökt fårfiol, kött och vissa grönsaker
Drottning Öda	Styckdetaljer och vissa grönsaker
Södviks gästgiveri	Styckdetaljer
Kalk	Styckdetaljer
Red Door Saloon	Styckdetaljer

Djurvälfärd

Får

Easy Care	En lättskött besättning som bygger på friska djur. Djurens och vår säkerhet går alltid först.
	Avelsdjur väljs ut noga. Avelskriterier: bra modersegenskaper, lätta lamningar, inga missbildningar, djur som håller sig inom stängslet, sociala och lätthanterade djur, bra kroppar, bra pälsegenskaper.
	Fotröteprogrammet
	MV-fria djur
Betesmarker	Djuren betar i första hand på gårdens naturbetesmarker. Vi tillämpar rotationsbete för att undvika pararsiter (minska/få lågt parasittryck), samt växelbete med nöt
Torka	Sedan torksommaren 2018 försöker vi hitta fungerande betesregim för att ha bete till våra djur hela sommaren.

Honungsbin	Våra bikupor finns på flera platser runt Algutsrum/Norrgärdet/Törnbotten/Hönstorp. Vårt mål med honungen är att få fram honung med smak- och färgvariationer som beror på den naturliga skillnaden i blomarter i respektive bigård. På så sätt kan vi erbjuda provsmakning av biologisk mångfald i vår honung. Vi använder aldrig tillsatt smaksättning eller färgämnen.
	Bekämpa varroa och andra bisjukdomar
	Minska risk för svärmning
	Avla på snälla bin

Belted Galloway	Sedan 2025 har vi förstärkt betet i våra naturbeten med fem belted galloway kor. Våren 2026 föddes 2 tjurkalvar, Rasen härstammar från kor som vikingarna tog med till Galloway i Skottland. På 1780-talet korsade skottarna in en tjur från Holland och rasen fick sitt vita bälte. Belted galloway är en liten härdig ras som fungerar bra på naturbeten. Våra djur går ute i markerna året runt med vindskydd.

Odling

Djurfoder	Vi ska vara självförsörjande på grovfoder (ensilage). Vi ska sträva efter att ha ett överskott av ensilagebalar för år med extrem torka för att kunna utfordra om det finns risk för svält. Tillskott av protein i form av bönavrens från Ölands Trädgårdsprodukter Tillskott av kolhydrater i form av spannmål som vi själva odlat eller köpt från lantbrukare i närområde på Öland
Grönsakodling	I odlingslotten intill fårstallet odlar vi med täckodling. Bäddarna byggs upp av hö, ensilagespill, kompost. Täckning med hö i bäddarna för att minska avdunstning och uttorkning samt för att öka mullhalt, gott mikroliv och många daggmaskar. Kulturarvsorter av bönor och ärtor. Från 2025 odlas den citrongula Ölandsbönan för uppförökning "Nya" grönsaker - undersöka vilka sorter som fungerar att odla hållbart på vår gård. 2026 fortsätter försöksodling av sötpotatis i SLUs projekt att ta fram sorter som fungerar i svenskt klimat och för svenska förutsättningar. Allt utsäde som används i grönsaks- och tomatodling är köpt av godkända fröföretag för att minska risk för sjukdomar och dåliga egenskaper. Undantag är kulturarvssorter men även där är vi noga med att använda friskt utsäde. Tomatodling i säckar i fårstallet. Säckarna är av livsmedelsgodkänd plast, de går att återanvända minst 3 år (rengöring på hösten) Ingen klimatanläggning till odling Sträva mångfald av grönsaker/sorter Arbeta för att minimera risker för växtsjukdomar med bra växtföljd och att köpa in friska fröer (med växtpass). Aktivt urval av eget ursäde där alltid de bästa sparas som utsäde
Gödsling	Enbart naturgödsel från egna djur, ströbädd från får, hönsgödsel samt hästgödsel från N och S Skapa kompost/jordfabrik av ströbädd, komposterad latrin Nässelvatten används på försommar, ogrästhe under högsommar/höst I samband med installation av urinseparerande mulltoa 2024 används även guldvatten. Fekalier komposteras i minst 2 år innan även de kan användas som gödselmedel
Vattenhantering	Sparsam användning av vatten se mer under rubriken vatten
Ogräsbekämpning	Inga gifter används! Mekanisk bekämpning av ogräs samt täckodling. Genomtänkt växtföljd

Skadedjur	Främja nyttodjur i odling (t ex nyckelpigor, jordlöpare). Spruta med nässelvatten/såpvatten mot löss och kvalster, genomtänkt växtföljd. Om bekämpning av skadedjur är nödvändigt används endast metoder som är godkända i ekologisk odling.

Förädling av gårdens produkter

Slakt och styckning	Västersläts gårdsbutik i Lindsdal ligger endast 17 minuter från gården (Idag finns inget godkänt slakteri på Öland som legoslaktar)
Beredning av skinn	Pälsgarveriet i Flygsfors (Idag finns inget godkänt berederi på Öland/Kalmar)
Spinning av garn	2025 började vi samarbeta med Rodens Ullbruk i Norrtälje. Det är ett litet nystartat spinneri som spinner garner av hög kvalité
Korvtillverkning	Västersläts gårdsbutik tillverkar våra fårgrillare samt lammisterband i samband med att Ekokorv la ner verksamheten i slutet av 2024
Rökning	Västersläts gårdsbutik röker kött i samband med att Ölands Fisk och Rökeri inte längre kan ta emot kött för rökning.
Skinnhantverk	Görs av oss själva
Honung	Görs av oss själva med syfte att lyfta mångfald och varje enskild honung

Hållbar turism

Naturnära upplevelser	Erbjuda upplevelser i nära kontakt med djur och natur som passar alla åldrar.
Tillgänglighet	Vi önskar ta fram ett tillgängligt alternativ för våra naturupplevelser
Minska avstånd mellan konsument och producent för mer medvetna val	Berätta och inspirera besökare och deltagare på Mittlandsgårdens aktiviteter om hur vi jobbar med hållbarhet och sparsam användning av resurser
Hållbart resande	Ta varje tillfälle att prata för hållbara resval för turister och boende på Öland. Dvs försöka påverka beslutsfattare om vikten av att det finns kollektiva transportmöjligheter året runt på Öland
Wellbeingturism	Inspirera och lyfta kollegor inom Wellbeingturism
Produktutveckling	Nya upplevelseprodukter i samarbete med hotel/konferensanläggningar och lokala aktörer
Certifierad naturguide	Caroline är certifierad naturguide och medlem i nätverket sedan 2020. Målet är att certifiera hela vår verksamhet som "Naturens Bästa" eller enligt GSTCs standard, eller annan motsvarande certifiering.

Energiförbrukning

Elförbrukning	Användning av enbart 100% svensk grön el, ej kärnkraft sedan 2016
	Solpaneler installerads vårvinter 2023. Överskott av el säljs till EON.
	2026 köpa in batterier för att kunna använda överskottsel under natten. Målet är att vara självförsörjande på el, eller att kunna vara off-grid vid kris.
	Vi ska arbeta aktivt för minskad elförbrukning. När uttjänta frysar/maskiner behöver bytas ut ska elförbrukning vara en av de viktiga punkterna i val av ersättning.
	Personal och kunder informeras om sätt att hålla elförbrukningen nere.
	Laddstolpar är ett långsiktigt mål
	2025 förbrukades drygt 9000 kWh samtidigr som vi producerade nästan 30000kWh.
	2026 installerades en begagnad kamin i gårdsbutikens ateljédel. Den ska under vinterhalvåret eldas med spillvirke och rester från avverkningar i skogen. Samtidigt blir det en mysfaktor både för personal och kunder.

Transport&fordon

Drivmedel företagsbil	Bensinbil byttes mot dieselbil sommar 2022 och tankas med HVO100 sedan hösten 2022
Drivmedel arbetsmaskiner	HVO100 till arbetsmaskiner ska användas om det är möjligt med avseende på maskinen
Röjsågar/motorsågar	Endast Aspen miljöbensin, 1 motorsåg är batteridriven
2-hjulstraktorer och redskap	Endast Aspen miljöbensin
Samordnade resor	Resor för inköp kombineras och samordnas med andra resor. Detta gäller både längre och kortare resor
Sparsam körning	Information till nyanställda om sparsam körning och samordnade resor
Samåkning till uppdrag	Transport i uppdragsverksamhet sker i så få fordon som det är möjligt med avseende på hur många som åker och vilka redskap som krävs för respektive uppdrag.
Framtida fordoninköp	På sikt byts företagsbil och privatbil ut mot elbil
Körslor på åkermark	Körslor för sådd, gödselspridning och skörd köps in av lantbrukarkollegor i grannskapet

Vatten

Vattenförbrukning hålls låg	Samtliga medarbetare och besökare informeras om vikten av att hålla nere vattenförbrukningen på Öland
	Anslag om att spara vatten på toaletter, omklädningsrum och pentry
	"Spara vatten" del av Mittlandsgårdens upplevelser
Regnvattendamm	2024 skapades en regnvattendamm. Som tätskikt användes slipdamm från kalkstenbrytning/slipning på norra Öland. Under 2024 och 2025 läkt det mesta av vattnet ut. Till 2026 tror vi dammen håller.
Insamling av regnvatten	Hängrännor och stuprör installeras på samtliga byggnader. Regnvatten leds via dränering till uppsamlingsdamm
Bevattning av grönsaksodli	Under 2026 ska bevattning från regndammen påbörjas med inköp av droppbevattning och pump
Vatten på bete	Vatten i djurens betesmarker kontrolleras dagligen och fyllspå/byts ut vid behov, speciellt viktigt under värmeperioden.
Rengöring av bågväxthus	I samband med utmockning av ströbädd på våren högtryckstvättas fårstallet/bågväxthuset för att minska risk för parasiter hos fåren och minska mängd flugor. Det görs så effektivt och med minsta möjliga mängd vatten.
Dricksvatten	Kommunalt dricksvatten är indraget till fastigheten för att ha vatten av hög kvalité vid framtida förädling av gårdens produkter
Dricksvatten till kunder	Kunder/besökare erbjuds att fylla på vattenflaskor med kranvatten. Inget flaskvatten säljs på Mittlandsgården.
Dricksvatten till hund	Hundbar finns tillgänglig för egna hundar/katter, samt för besökande hundar

-
-

Avfall

Fungerande avfallshantering	Under 2026 skapas en fast plats för mellanlagring av avfall från egen verksamhet samt från städning i naturreservat. Platsen ska vara regn- och vindskyddad. Det ska finnas behållare för sortering i olika fraktioner. Personal informeras och instrueras om hur avfall sorteras
kontinuerlig komprimering av ensilageplast	Sedan vinter 2022/2023 testas ny metod för ensilageplast. Den läggs på pallar med pallkrage och komprimeras (genom tramp) samt "knyts ihop" till hanterbara packar som lagras tills Svepreturs insamling. Balnät läggs i gödningssäck och lämnas till Svepreturs insamlingsplats. Metoden utvärderas i slutet av året. Metoden fungerar till största delen. Ensilageplats lämnas 2 gånger per år till Svepretur.
Soptunna till hushållssopor	Soptunna för gårdsbutik/personalpentry beställs från KSRR för sommarmånaderna
Byggmaterial	Byggmaterial återanvänds, ges bort eller säljes (även kablar och metall)
Skräp i naturen	Strandstädning och upplockning av skräp i naturreservat ingår i upphandlade uppdrag. Upplockning av skräp på övriga ytor ingår i dagliga sysslor. Skräpet sorteras och lämnas på godkänd återvinningscentral
Minimera avfall	Vi ska sträva efter att minska mängden avfall genom att undersöka olika metoder och sätt. Arbetet påbörjas under 2023

Miljövänligt inköp

Miljövänliga produkter om det finns	Endast miljövänliga (med miljömärke) används i egen verksamhet och för uppdragsverksamhet
Rengöringsmedel	Informera personal om att endast miljö- och allergimärkta produkter används både i egen verksamhet och i uppdragsverksamhet
Skyddskläder	Om skyddskläder behöver användas ska dessa hålla den ISO-standard som är nödvändig för att utföra arbetet. Exmepel vid användande av motorsåg/röjsåg. Likaså är skyddsskor med spikskydd/stålhätta nödvändigt för många arbeten
	Inga engångsartiklar för mat
	Engångshandskar används med sparsamhet och där det är nödvändigt som toalettstädning, hjälp vid lamning, plockning av grönsaker (främst tomater) i övrigt använd skyddshandskar som kan användas flera gånger.
	Kontorsmaterial, återvunnet/hållbart/miljömärkt material
	Generellt gäller att reparera innan köpa nytt.
	När det måste köpas in görs det enligt följande princip:
	1) begagnat
	2) hög kvalité och närproducerat
	3) mindre bra/inte närproducerat (när inget annat alternativ finns)
Investering	Reparera innan inköp
	Prioritera begagnat
	Prioritera miljövänliga alternativ

Hållbart byggande och underhåll

Hållbart byggande	Isolering som används är tillverkad av begagnat eller återvunnet material
	Nytt byggmaterial köps bara när ett återvinningsbart material inte kan hittas eller köpas lokalt
Gårdsbutik och toalett	Vitvaror - köps begagnat och miljömärkt
	Inredning till personalpentry köps begagnat
	Butiksinredning som hyllor och kassadisk byggs av virke från egen skog
	Inredning till personalomklädningsrum köps begagnat
	Kund- och personaltoalett ECO Dry torrtoalett. Rester tas om hand enligt beskrivning under odling. Toabyggnaden är isolerad med hampaisolering from Ekolution
	Panel till gårdsbutik och toabyggnad är gran som bränts i stället för att målas/oljas
Underhåll	Kontinuerligt underhåll för längre hållbarhet
Entreprenör	Kasserat material som kan återanvändas lagras eller säljs/ges bort
	För arbeten som kräver certifiering (el, VVS) eller särskilda maskiner (gräv/schakt) anlitas i första hand små företag i närområdet (Öland)
Nybyggnation 2023-2024	Återbruk - begagnade moduler till gårdsbutiken
Värme i ny gårdsbutik	Luftvärmepump för värme i gårdsbutik samt ventilation i gårdsbutik och atelje
	Inomhustemperatur hålls på lägsta godtagbara temperatur
	Begagnad vedkamin installeras i gårdsbutik våren 2026